

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΥΠΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Αθήνα, 2 Δεκεμβρίου 1999

Στο πλαίσιο του καθιερωμένου γύρου των κοινοτικών πρωτευουσών και εν όψει της επικείμενης Συνόδου Κορυφής στο Ελσίνκι, ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πρωθυπουργός της Φινλανδίας Πάαβο Λιπόνεν πραγματοποίησε σήμερα ολιγόωρη επίσκεψη στην Αθήνα και είχε συνάντηση στις 15.30, στο Μέγαρο Μαξίμου, με τον Πρωθυπουργό Κώστα Σημίτη.

Στις συνομιλίες μετείχαν επίσης ο ύπατος εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις εξωτερικές σχέσεις (κ. ΚΕΠΠΑ) Ξαβιέ Σολάνα και από ελληνικής πλευράς ο υπουργός Εξωτερικών Γιώργος Παπανδρέου, ο διευθυντής του διπλωματικού γραφείου του Πρωθυπουργού πρέσβης Θεόδωρος Σωτηρόπουλος και ο σύμβουλος του Πρωθυπουργού Νίκος Θέμελης.

Μετά τις συνομιλίες που διήρκεσαν πέραν των δύο ωρών, ο Προεδρεύων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και ο Έλληνας Πρωθυπουργός προέβησαν σε δηλώσεις προς τους δημοσιογράφους και απάντησαν σε ερωτήσεις τους.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Συζήτησα με τον Προεδρεύοντα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Πρωθυπουργό της Φινλανδίας κ. Lirronen και τον ύπατο εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής κ. Σολάνα τα θέματα του επομένου Συμβουλίου Κορυφής στο Ελσίνκι.

Η συζήτηση ήταν εκτενής και φιλική, ιδιαίτερα φιλική. Για μας, την Ελλάδα, ιδιαίτερη σημασία έχει η διεύρυνση της Ε.Ε. και η προοπτική αναγνώρισης της Τουρκίας ως υποψήφιας χώρας.

Επανελάβα τις θέσεις, τις οποίες έχω αναπτύξει μέχρι σήμερα στους ομολόγους μου:

Η Ελλάδα επιδιώκει την ειρήνη και την ασφάλεια στην περιοχή. Οι σχέσεις με τις χώρες της περιοχής και ιδιαίτερα με την Τουρκία επιθυμούμε να συμβάλουν στην ανάπτυξη, στην ευημερία, στη φιλία των λαών. Θεωρούμε, ότι η εποχή των αντιπαλοτήτων, των απειλών, της επέκτασης μιας χώρας σε βάρος άλλης, έχει ξεπεραστεί. Όχι μόνον έχει ξεπεραστεί, αλλά είναι ασυμβίβαστη και με το Διεθνές Δίκαιο.

Για το λόγο αυτό πιστεύουμε στην ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας. Η συμμετοχή της σε μια πρώτη φάση, ως υποψήφιας χώρας, στις διαδικασίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης θα βοηθήσει την ειρήνη και τη συνεργασία στην περιοχή.

Η Ε.Ε. είναι μια κοινότητα αρχών, αξιών, κανόνων που υποβοηθούν την κοινή προσπάθεια, το ξεπέρασμα των παράλογων εθνικισμών και αντιπαλοτήτων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση οδηγεί στη δημιουργία δεσμών φιλίας.

Είναι προς όφελος της Τουρκίας, αλλά και της Ελλάδος και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Τουρκία να ενταχθεί σ' αυτό το πλαίσιο. Να αποδεχθεί τις κοινές αξίες και αρχές, να δεσμευθεί σε διαδικασίες, οι οποίες οδηγούν σε θετικά αποτελέσματα ως προς τη συνεργασία και την ειρήνη στην περιοχή.

Εμείς δεν πιστεύουμε ότι ωφελεί την Ελλάδα, ως προς τη σχέση της με την Τουρκία, η απομόνωση της Τουρκίας, η δημιουργία φραγμών σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η άρνηση να συμμετέχει σε μια διαδικασία, η οποία οδηγεί στην τήρηση ακριβώς αυτών των κανόνων, που επιδιώκουμε να ισχύουν στις σχέσεις μας.

Επειδή ακριβώς δεν πιστεύουμε στην απομόνωση, επειδή πιστεύουμε πως η ανάπτυξη της συνεργασίας είναι αναγκαία, έχουμε κάνει τον τελευταίο καιρό μια σειρά από κινήσεις, έχουμε αναλάβει μια σειρά από πρωτοβουλίες για να αναπτύξουμε τις σχέσεις. Είναι γνωστές σε όλους.

Όμως, η συμμετοχή της Τουρκίας στις διαδικασίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης θα οδηγήσει σε προβλήματα, εντάσεις και δεν θα επιτρέψει να πραγματοποιηθεί ο σκοπός για τον οποίο επιδιώκεται αυτή η συμμετοχή, αν δεν υπάρχουν καθαρές θέσεις για ανοιχτά προβλήματα.

Καθαρές θέσεις για το ποιοι είναι οι κανόνες του παιχνιδιού στα θέματα, που έχουν προκύψει στο παρελθόν ή μπορούν να προκύψουν στο μέλλον.

Καθαρές θέσεις, ως προς τους τρόπους συμπεριφοράς όλων μας, ώστε να οδηγηθούμε σε λύσεις -αν υπάρξουν προβλήματα- και όχι, βέβαια, σε αδιέξοδα.

Γνώμονας για τη δική μας θέση είναι το συμφέρον της χώρας. Το συμφέρον για ειρήνη, ασφάλεια, ανάπτυξη.

Η Ελλάδα δεν θέλει να βρεθεί αύριο στη θέση να αντιμετωπίσει κλυσιεργίες στην ενταξιακή προοπτική της Κύπρου ή να εμπλακεί σε αντιδικίες με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν θέλουμε κάτι τέτοιο.

Η Ελλάδα δεν θέλει να βρεθεί μπροστά σε αμφισβητήσεις για τα κυριαρχικά της δικαιώματα, χωρίς να είναι αποσαφηνισμένο και αποδεκτό από όλους το ποιος είναι ο αποτελεσματικός τρόπος για να λυθούν αυτές οι αμφισβητήσεις.

Κοντά στο συμφέρον της χώρας, γνώμονας είναι και το συμφέρον της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδιαίτερα σημαντικό για μας. Συμφέρον της Ε.Ε. είναι μια Ένωση που λειτουργεί, δεν εμπλέκεται σε διαφορές και δεν βρίσκεται αντιμέτωπη με προβλήματα μεταξύ των μελών της ή υποψηφίων. Αν θέλουμε την πρόοδο της Ε.Ε. -και εμείς τη θέλουμε- πρέπει να τη διαφυλάξουμε από κρίσεις. Πρέπει να τη διαφυλάξουμε από προβλήματα, τα οποία θα εμποδίσουν τη λειτουργία της. Και γι' αυτό ζητάμε καθαρές θέσεις.

Οι καθαρές θέσεις απαιτούν να υπάρχουν απαντήσεις στις διαδικασίες που αφορούν την ένταξη της Κύπρου. Το 1995, όταν αποφασίσθηκε η Κύπρος να είναι υποψήφια χώρα, η επίλυση του πολιτικού προβλήματος δεν αποτέλεσε όρο για την ένταξή της. Δεν μπορεί να καταστεί τώρα όρος, όπως διαφαίνεται να το θέλουν κάποιοι, ορισμένες χώρες. Η διασύνδεση ένταξης και πολιτικού προβλήματος θα επιβαρύνει πολύ τη σχέση μας με την Τουρκία σε ένα θέμα

που η Τουρκία (μια που δεν είναι χώρα-μέλος της Ένωσης) δεν έχει λόγο. Αυτό είναι ένα ευρωπαϊκό θέμα, αφορά την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η διασύνδεση θα δημιουργήσει νέες εντάσεις στην Κύπρο. Και αυτό ακριβώς θέλουμε να αποφύγουμε, να υπάρχουν νέες εντάσεις.

Οι καθαρές θέσεις απαιτούν να υπάρχουν απαντήσεις στα θέματα των ελληνοτουρκικών σχέσεων για τον τρόπο συμπεριφοράς όλων των εμπλεκομένων, ώστε να εμπεδωθεί η ειρήνη, να υπάρχει ειρήνη.

Οι καθαρές θέσεις απαιτούν η υποψηφιότητα οποιασδήποτε χώρας να συνδέεται με δικαιώματα, αλλά και με υποχρεώσεις. Και αν ακόμη η υποψηφιότητα δεν οδηγεί σε άμεσες διαπραγματεύσεις για την ένταξη (αυτό συμβαίνει και για τις άλλες χώρες και όχι για την Τουρκία) δεν μπορεί αυτή η υποψηφιότητα να είναι κενή περιεχομένου, εικονική. Γιατί τότε δεν επιτυγχάνεται ο αντικειμενικός στόχος που ανέφερα, του χαρακτηρισμού μιας χώρας ως υποψήφιας, δηλαδή η ένταξη σε ένα πλαίσιο κανόνων, αρχών, διαδικασιών, που δεσμεύει στην εφαρμογή των αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία έτσι (αυτή η ένταξη) οδηγεί σε πραγματική ειρήνη, φιλία και σχέσεις συνεργασίας.

Εμείς έχουμε συγκεκριμένη στρατηγική για τη διεύρυνση, για την απρόσκοπτη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τη συμμετοχή της Τουρκίας στις ευρωπαϊκές διαδικασίες. Η στρατηγική μας είναι μια στρατηγική ειρήνης. Γιατί μας ενδιαφέρει τόσο το άμεσο μέλλον, όσο και το μέλλον των παιδιών μας. Η πολιτική μας δεν είναι πολιτική εντάσεων, γιατί οι εντάσεις δεν ωφελούν κανένα. Γι' αυτό προτείνουμε και επιμένουμε σε ρυθμίσεις, που θα αποκλείουν εντάσεις. Όποιοι συνιστούν να προχωρήσουμε με τη μέθοδο του «βλέποντας και κάνοντας» (γιατί και αυτή είναι μια τακτική στις διεθνείς σχέσεις), όποιοι τη συνιστούν, μπορεί να οδηγήσουν την Ένωση σε μια μεγάλη παγίδα μελλοντικών τριβών. Αυτό δεν συμβιβάζεται ούτε με το όραμά μας για την Ένωση, ούτε με την ευθύνη που έχουμε και απέναντι στην Ένωση και απέναντι στη χώρα.

Εμείς θα εργασθούμε, τις μέρες που έρχονται μέχρι τη Σύνοδο Κορυφής (την επόμενη Πέμπτη 9 Δεκεμβρίου), να γίνουν αποδεκτές οι απόψεις μας και θα επιμένουμε σ' αυτές στη Σύνοδο Κορυφής. Ελπίζω να προκύψει μια κοινή συμφωνία. Τη θεωρούμε σκόπιμη. Γιατί οφείλω να τονίσω ότι η άποψη που εκφράζουμε εμείς δεν είναι μόνο δική μας άποψη. Είναι άποψη και άλλων χωρών. Πιστεύουν όπως εμείς ότι η Ένωση δεν πρέπει να επιβαρύνεται με θέματα και προβλήματα, που είναι ασυμβίβαστα με τις αρχές και τις επιδιώξεις της. Η συμμετοχή κάθε χώρας στην Ένωση -αυτό είναι μια κοινή αποδοχή- πρέπει να πραγματοποιείται σε ένα πλαίσιο που εγγυάται ανάπτυξη, ειρήνη, συνεργασία. Αυτό θέλουμε: Να διαμορφωθεί ένα πλαίσιο που εγγυάται ανάπτυξη, ειρήνη, συνεργασία.

Αν δεν καταφέρουμε εμείς να δημιουργήσουμε ένα τέτοιο πλαίσιο, τότε θα προβάλουμε στο Ελσίνκι την άρνησή μας. Αυτό, άλλωστε, η συμπεριφορά αυτή, η στάση μας ανταποκρίνεται στο πλαίσιο αρχών, με τις οποίες λειτουργεί και πρέπει να συνεχίσει να λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θέλω να ευχαριστήσω τον κ. Λιπόνεν για την εξαιρετικά ειλικρινή συζήτηση που είχαμε, για την ανταλλαγή των απόψεων, για την προσπάθεια που κάνει να διαμορφώσει λύσεις, να δώσει απαντήσεις. Και ελπίζω ότι οι πρωτοβουλίες που παίρνει και θα πάρει θα μας δώσουν ένα αποτέλεσμα.

(ανεπίσημη μετάφραση από την αγγλική γλώσσα)

Π. ΛΙΠΟΝΕΝ: Ευχαριστώ, κύριε Πρωθυπουργέ, κυρίες και κύριοι.

Αυτό είναι το τελευταίο ταξίδι μου στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, που το πραγματοποίησα ως Προεδρεύων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρέπει, λοιπόν, να σας πω ότι είχαμε σήμερα πολύ σημαντικές συζητήσεις, κυρίως όσον αφορά το θέμα της υποψηφιότητας της Τουρκίας. Οι πιο σημαντικές συζητήσεις έλαβαν χώρα εδώ, σήμερα, εν είδει προετοιμασίας για το Ελσίνκι.

Καλύψαμε, λοιπόν, τα κύρια θέματα που θα τεθούν επί τάπητος στο Ελσίνκι. Στο Ελσίνκι θα ληφθούν αποφάσεις για θέματα ασφάλειας και άμυνας. Θα θελήσουμε να δημιουργήσουμε τη δυνατότητα διαχείρισης κρίσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα υποβληθεί μια έκθεση, που είναι σχεδόν ολοκληρωμένη από την πολιτική επιτροπή και πρόκειται να εξετασθεί την επόμενη Δευτέρα (6/12) από τους υπουργούς Εξωτερικών, έτσι ώστε κατόπιν να υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προς τελική έγκριση από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων.

Θα ήθελα, όμως, στη φάση αυτή να σας πω ότι θα υπάρξει συμφωνία επί των γενικών αρχών στο Ελσίνκι και βέβαια κατόπιν θα πρέπει να εργασθούμε περαιτέρω, έτσι ώστε να εξετάσουμε τις λεπτομέρειες που θα έχουν σχέση με τις στρατιωτικές δυνατότητές μας και όλα τα άλλα θέματα που θα αφορούν και τις επόμενες προεδρίες, δηλαδή την πορτογαλική και τη γαλλική.

Συζητήσαμε, λοιπόν, και το θέμα της Διακυβερνητικής Διάσκεψης, κατά την οποία θα τεθούν θέματα τροποποιήσεων των Συνθηκών, έτσι ώστε να προλειανθεί το έδαφος για τη μελλοντική διεύρυνση της Ε.Ε.

Υπάρχει ένα σημαντικό θέμα, εκείνο της λήψης αποφάσεων στο Συμβούλιο υπουργών με ειδική πλειοψηφία.

Ενα άλλο πολύ σημαντικό θέμα είναι το θέμα της διεύρυνσης. Πρέπει να σας πω ότι συμφωνούμε με τον Έλληνα Πρωθυπουργό και να σας πω επίσης ότι μετά την ολοκλήρωση της περιοδείας μου σε όλες τις κοινοτικές πρωτεύουσες, έχουμε πλέον διαπιστώσει ότι θα πρέπει οι 6 χώρες να κληθούν για διαπραγματεύσεις στις αρχές του επόμενου έτους.

Κατόπιν θα καταστεί, ενδεχομένως δυνατό, οι χώρες αυτές ή μερικές από αυτές να γίνουν μέλη της Ε.Ε., ανάλογα με τη δική τους απόδοση και ανάλογα με την πρόοδο των διαπραγματεύσεων.

Μέσα, λοιπόν, σ' αυτό το πλαίσιο τέθηκε και το θέμα της υποψηφιότητας της Τουρκίας. Εγώ, προσωπικά, νομίζω ότι στο Ελσίνκι μας προσφέρεται μία ιστορική, μοναδική ευκαιρία, γιατί, για πρώτη φορά, έχουμε τόσο καλό κλίμα,

που δεν υπήρχε σχεδόν ποτέ στο παρελθόν. Τούτο, βέβαια, οφείλεται και στην πολύ εποικοδομητική στάση, αλλά και συμβολή της ελληνικής κυβέρνησης.

Από πλευράς Τουρκίας, υπήρξαν και εκεί κάποια ενθαρρυντικά βήματα. Θα ήθελα, όμως, να υπογραμμίσω ότι οι ανησυχίες που εξέφρασε ο Έλληνας Πρωθυπουργός είναι απόλυτα νομιμοποιημένες, τεκμηριώνονται και αποτελούν αντικείμενο προβληματισμού και των υπολοίπων κρατών-μελών. Πρέπει, λοιπόν, να ασχοληθούμε με τις ανησυχίες αυτές.

Παρ' όλα αυτά, θεωρώ πως υπάρχουν αρκετές δυνατότητες, όσον αφορά τα διμερή θέματα. Τα συζητήσαμε αυτά σε βάθος. Βέβαια, δεν έχει εξευρεθεί ακόμη μια συγκεκριμένη φόρμουλα.

Τελικά, αν η Τουρκία ορισθεί υποψήφια χώρα, τέτοιου είδους θέματα θα πρέπει να ρυθμισθούν το συντομότερο δυνατόν, χωρίς καμιά καθυστέρηση. Αυτό νομίζω ότι μπορώ να πω εκ μέρους της προεδρίας.

Το δεύτερο θέμα αφορά, βέβαια, την Κύπρο. Νομίζω ότι στο θέμα της Κύπρου συμφωνούμε όλοι μας, συμφωνεί η Ε.Ε. ότι αυτό είναι θέμα που αφορά την Ένωση αφ' ενός και την Κύπρο αφ' ετέρου.

Ενα τρίτο μέρος δεν μπορεί να παρεμποδίσει την Κύπρο να προσχωρήσει στην Ε.Ε. Βεβαίως, είναι φυσιολογικό ότι αν επιλύεται το πρόβλημα της Κύπρου, αυτό θα διευκόλυνε την όλη διαδικασία. Κυρίως όμως -και το υπογραμμίζω- το θέμα αυτό, το θέμα της ένταξης της Κύπρου αφορά την Ένωση και την Κύπρο.

Τα θέματα της μεταρρύθμισης στην Τουρκία, οι προοπτικές μεταρρύθμισης, πρέπει να πω ότι εδώ υπάρχουν κάποια θετικά δείγματα από την Τουρκία, από την ηγεσία της Τουρκίας. Υπάρχει η επιστολή Ετσεβίτ προς τον κ. Σρέντερ. Αυτό λοιπόν σημαίνει ότι τα 15 κράτη-μέλη επιθυμούν να γνωρίζουν τι μπορούν να περιμένουν από την Τουρκία, κατά πόσο η Τουρκία είναι σε θέση να καλύπτει τα κριτήρια της Κοπεγχάγης. Και κατόπιν μπορούμε να χαράξουμε ένα δρόμο συνεργασίας.

Νομίζω ότι η Τουρκία θα πρέπει να αντιμετωπισθεί όπως όλες οι υπόλοιπες υποψήφιες χώρες, να καλύπτει τα κριτήρια της Κοπεγχάγης και όλα τα συμπαραμαρτούντα.

Κύριε Πρωθυπουργέ, κυρίες και κύριοι, αυτά είναι κάποια γενικά σχόλια από πλευράς μου. Θεωρώ ότι πρέπει να δουλέψουμε σκληρά και πρέπει να σας πω ότι περιμένω με χαρά και ανυπομονησία τη συνάντηση των αρχηγών κρατών και κυβερνήσεων στο Ελσίνκι. Θα υπάρξουν οι διαβουλεύσεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, την Παρασκευή και το Σάββατο (10-11/12) της επόμενης εβδομάδας στο Ελσίνκι.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Κύριε Λιπόνεν, είπατε ότι η Αθήνα είναι ο τελευταίος σταθμός της περιοδείας σας στις κοινοτικές πρωτεύουσες. Πιστεύετε ότι είμαστε πιο κοντά σε κάποια συμφωνία για το θέμα της υποψηφιότητας της

Τουρκίας ή βρισκόμαστε ακόμη μακριά από το να επιτευχθεί μια τέτοιου είδους συμφωνία;

Π. ΛΙΠΟΝΕΝ: Κοιτάξτε, όταν γυρίσω στο Ελσίνκι θα πρέπει να ασχοληθώ σε βάθος και να αναλύσω την κατάσταση. Νομίζω ότι υπάρχει η ικανοποιητική περιρρέουσα ατμόσφαιρα και οι κυβερνήσεις των κρατών-μελών είναι πρόθυμες να θέσουν το θέμα επί τάπητος στο Ελσίνκι, να εξετάσουν αυτά τα τρία βασικά μελήματα που σας προανέφερα. Υπάρχουν κάποιες διέξοδοι, αλλά θα μου επιτρέψετε αυτή τη στιγμή να μην αναφερθώ σε λεπτομέρειες, γιατί θεωρώ ότι είναι πολύ πρόωρο κάτι τέτοιο.

Κατ' αρχάς θα έχουμε τις συζητήσεις των υπουργών Εξωτερικών, οι οποίοι θα κληθούν να εξετάσουν το θέμα αυτό τη Δευτέρα 6 Δεκεμβρίου. Ελπίζω ότι οι συζητήσεις αυτές θα βοηθήσουν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στο Ελσίνκι.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Ελπίζω ότι θα βρεθούν λύσεις.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΣ: Η ερώτησή μου απευθύνεται και στους δύο Πρωθυπουργούς: Υπάρχει ενδεχόμενο αναβολής της απόφασης στο Ελσίνκι είτε κατόπιν αιτήματος της ελληνικής πλευράς, κύριε Πρωθυπουργέ της Ελλάδος, είτε κατόπιν διαπίστωσης από τις συζητήσεις ότι δεν υπάρχει καμιά διέξοδος; Υπάρχει, λοιπόν, ενδεχόμενο να μη ληφθεί απόφαση ειδικά για την Τουρκία και να μετατεθεί σε άλλη προεδρία;

Π. ΛΙΠΟΝΕΝ: Νομίζω ότι έχουμε φθάσει πλέον σε ένα σημείο όπου κατά τη διάρκεια του έτους είχαμε μια σειρά από ανταλλαγές απόψεων. Αυτή τη στιγμή έχει δημιουργηθεί μια καλή ατμόσφαιρα και υπάρχει μια πραγματική ευκαιρία για να ληφθεί απόφαση. Πιστεύω λοιπόν πως η αναβολή δεν θα βοηθούσε. Τουλάχιστον αυτός είναι ο στόχος της προεδρίας και νομίζω και των κρατών-μελών. Πιστεύω ότι θα μπορούσαμε να καταλήξουμε σε συμφωνία. Αλλά, όπως σας είπα, υπολείπεται ακόμη μεγάλος φόρτος εργασίας.

Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Όπως τόνισε ο κ. Λιπόνεν, το θέμα έχει συζητηθεί στη Σύνοδο Κορυφής της Κολωνίας, συζητήθηκε επίσης στο Τάμπερε στο γεύμα, είναι στην ημερήσια διάταξη του Ελσίνκι, όπου πρόκειται να αποφασισθεί η διεύρυνση. Η διεύρυνση αφορά περισσότερες χώρες και η υποψηφιότητα της Τουρκίας εντάσσεται στη διεύρυνση. Επομένως, έχουν γίνει όλες αυτές οι συζητήσεις, οι οποίες επιτρέπουν να ληφθούν και κάποιες αποφάσεις.

Και εγώ πιστεύω ότι πρέπει να ληφθούν αποφάσεις. Και πρέπει να ληφθούν αποφάσεις με έναν τέτοιο τρόπο που όπως ανέφερα πριν, κατοχυρώνεται η ειρήνη και η συνεργασία στην περιοχή και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για μια δημιουργική, αναπτυξιακή σχέση. Οι προϋποθέσεις για να υπάρξει και στην ευρύτερη περιοχή της Ν.Α. Μεσογείου ένα περιβάλλον που διαπνέεται από τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Π. ΛΙΠΟΝΕΝ - Κ. ΣΗΜΙΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι, σας ευχαριστούμε για την προσοχή σας.

Συζήτησα με τον Προεδρεύοντα στην Ένωση Φιλανδό Πρωθυπουργό κ. Lipponen τα θέματα του επομένου Συμβουλίου Κορυφής στο Ελσίνκι.

Ιδιαίτερη σημασία για την Ελλάδα έχει το θέμα της διεύρυνσης της Ε.Ε. και η προοπτική αναγνώρισης της Τουρκίας ως υποψήφιας χώρας.

Η Ελλάδα επιδιώκει την ειρήνη και την ασφάλεια στην περιοχή. Οι σχέσεις με τις χώρες της περιοχής και ιδιαίτερα με την Τουρκία επιθυμούμε να συμβάλουν στην ανάπτυξη, στην ευημερία, στην φιλία των λαών. Θεωρούμε, ότι η εποχή των αντιπαλοτήτων, των απειλών, της επέκτασης μιας χώρας σε βάρος άλλης, όχι μόνον έχει ξεπερασθεί αλλά είναι ασυμβίβαστη με το διεθνές δίκαιο.

Για το λόγο αυτό πιστεύουμε στην ευρωπαϊκή προοπτική της Τουρκίας. Η συμμετοχή της σε μια πρώτη φάση ως υποψήφιας χώρας στις διαδικασίες της ευρωπαϊκής ενοποίησης θα βοηθήσει την ειρήνη και τη συνεργασία στη περιοχή. Η Ε.Ε. είναι μια κοινότητα αρχών, αξιών, κανόνων που υποβοηθούν την κοινή προσπάθεια, το ξεπέρασμα παράλογων εθνικισμών και αντιπαλοτήτων, τη δημιουργία δεσμών φιλίας. Είναι προς όφελος της Τουρκίας αλλά και της Ελλάδος και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Τουρκία να ενταχθεί σ' ένα τέτοιο πλαίσιο, να αποδεχθεί κοινές αξίες και αρχές, να δεσμευθεί σε διαδικασίες, οι οποίες οδηγούν σε θετικά αποτελέσματα ως προς τη συνεργασία και την κατοχύρωση της ειρήνης. Εμείς δεν πιστεύουμε ότι οφελεί την Ελλάδα ως προς τη σχέση της με την Τουρκία η απομόνωσή της, η δημιουργία φραγμών με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η άρνηση να συμμετέχει

σε μια διαδικασία που αντικειμενικά οδηγεί στην τήρηση κανόνων που επιδιώκουμε να ισχύσουν.

Όμως συμμετοχή στις διαδικασίες ευρωπαϊκής ενοποίησης θα οδηγήσει σε προβλήματα, εντάσεις και δεν θα επιτρέψει να πραγματοποιηθεί ο σκοπός για τον οποίο επιδιώκεται η συμμετοχή αν δεν υπάρχουν καθαρές θέσεις για ανοιχτά προβλήματα. Καθαρές θέσεις για το ποιοί είναι οι κανόνες του παιχνιδιού στα θέματα που έχουν προκύψει στο παρελθόν ή μπορούν να προκύψουν στο μέλλον. Καθαρές θέσεις ως προς τους τρόπους συμπεριφοράς όλων μας ώστε να οδηγηθούμε σε λύσεις και όχι σε αδιέξοδα.

Γνώμονας για τις θέσεις μας είναι το συμφέρον της χώρας για ειρήνη ασφάλεια και ανάπτυξη. Η Ελλάδα δεν θέλει να βρεθεί αύριο στη θέση να αντιμετωπίσει κωλυσιεργίες στην ενταξιακή προοπτική της Κύπρου και να εμπλακεί σε αντιδικίες με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ελλάδα δεν θέλει να βρεθεί αύριο μπροστά σε αμφισβητήσεις για τα κυριαρχικά της δικαιώματα χωρίς να είναι αποσαφηνισμένο και αποδεκτό από όλους το ποιός είναι ο αποτελεσματικός τρόπος για να το αντιμετωπίσουμε.

Γνώμονας για τις θέσεις μας είναι και το συμφέρον της Ε.Ε. Συμφέρον της Ε.Ε. είναι μια Ένωση που λειτουργεί, δεν εμπλέκεται σε διαφορές και δεν βρίσκεται αντιμέτωπη με προβλήματα μεταξύ των μελών της ή υποψηφίων. Αν θέλουμε την πρόοδό της πρέπει να τη διαφυλάξουμε από κρίσεις. Άρα να προλάβουμε εκ των προτέρων κρίσεις.

Οι καθαρές θέσεις απαιτούν να υπάρχουν απαντήσεις στις διαδικασίες που αφορούν την ένταξη της Κύπρου. Το 1995 όταν αποφασίσθηκε η Κύπρος να είναι υποψήφια χώρα η επίλυση του πολιτικού προβλήματος δεν αποτέλεσε όρο για την ένταξή της. Δεν μπορεί να καταστεί τώρα όρος, όπως διαφαίνεται να το θέλουν ορισμένες χώρες. Η διασύνδεση ένταξης και επίλυσης πολιτικού προβλήματος θα επιβαρύνει κατά πολύ τη σχέση μας με τη Τουρκία σε ένα θέμα που η Τουρκία –μια που δεν είναι χώρα της Ένωσης- δεν έχει λόγο. Θα δημιουργήσει και νέες εντάσεις στη Κύπρο, εντάσεις που θέλουμε ακριβώς να αποφύγουμε.

Οι καθαρές θέσεις απαιτούν να υπάρχουν απαντήσεις σε θέματα των ελληνοτουρκικών σχέσεων για τον τρόπο συμπεριφοράς όλων των εμπλεκομένων ώστε να υπάρχει ειρήνη και να εμπεδωθεί η ειρήνη.

Οι καθαρές θέσεις απαιτούν η υποψηφιότητα οποιασδήποτε χώρας να συνδέεται με δικαιώματα αλλά και υποχρεώσεις. Και αν ακόμη η υποψηφιότητα δεν οδηγεί σε άμεσες διαπραγματεύσεις για την ένταξη δεν μπορεί να είναι κενή περιεχομένου, εικονική. Γιατί τότε δεν επιτυγχάνεται ο αντικειμενικός στόχος της υποψηφιότητας, δηλαδή η ένταξη σε ένα πλαίσιο το οποίο δεσμεύει στην εφαρμογή των αρχών και κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έτσι οδηγεί στην ανάπτυξη, στην ειρήνη στη φιλία και συνεργασία.

Εμείς έχουμε συγκεκριμένη στρατηγική για τη διεύρυνση, για την απρόσκοπτη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την συμμετοχή της Τουρκίας στις ευρωπαϊκές διαδικασίες. Είναι μια στρατηγική

ειρήνης. Γιατί μας ενδιαφέρει τόσο το άμεσο μέλλον όσο και το μέλλον των παιδιών μας. Η πολιτική μας δεν είναι πολιτική εντάσεων, γιατί οι εντάσεις δεν ωφελούν κανένα. Γι' αυτό και προτείνουμε και επιμένουμε σε ρυθμίσεις που θα αποκλείσουν εντάσεις. Όποιοι συνιστούν να προχωρήσουμε με την μέθοδο του «βλέποντας και κάνοντας» μπορούν να οδηγήσουν την Ένωση σε μια μεγάλη παγίδα μελλοντικών τριβών. Αυτό δεν συμβιβάζεται ούτε με το όραμά μας ούτε με την ευθύνη μας.

Εμείς θα εργασθούμε τις μέρες που έρχονται μέχρι τη Σύνοδο Κορυφής να γίνουν αποδεκτές οι απόψεις μας και θα επιμείνουμε σ' αυτές στη Σύνοδο Κορυφής. Ελπίζω να προκύψει μια κοινή συμφωνία. Την θεωρούμε σκόπιμη. Γιατί οφείλω να τονίσω ότι η άποψη που εκφράζουμε εμείς δεν είναι μόνο δικιά μας άποψη. Είναι άποψη πολλών άλλων χωρών. Πιστεύουν όπως εμείς ότι η Ένωση δεν πρέπει να επιβαρύνεται με θέματα και προβλήματα που είναι ασυμβίβαστα με τις αρχές και επιδιώξεις της. Η συμμετοχή κάθε χώρας στην Ένωση θα πρέπει να πραγματοποιείται σε ένα πλαίσιο που εγγυάται ανάπτυξη, ειρήνη και συνεργασία. Αν δεν καταστεί δυνατό να διαμορφωθεί ένα τέτοιο πλαίσιο τότε θα προβάσουμε στο Ελσίνκι την άρνησή μας. Αυτό άλλωστε ανταποκρίνεται στο πλαίσιο αρχών με τις οποίες λειτουργεί και πρέπει να συνεχίσει να λειτουργεί η Ευρωπαϊκή Ένωση.